

Vec C-105/21

**Zhrnutie návrhu na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 98 ods. 1
Rokovacieho poriadku Súdneho dvora**

Dátum podania:

22. február 2021

Vnútroštátny súd:

Specializiran nakazatelen sād

Dátum rozhodnutia vnútroštátneho súdu:

22. február 2021

Trestné konanie proti:

IR

PRACOVNÝ DOKUMENT

Predmet konania vo veci samej

Vydanie európskeho zatykača na obžalovaného IR.

Predmet a právny základ návrhu na začatie prejudiciálneho konania

Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa podáva na základe článku 267 prvého odseku písm. b) ZFEÚ.

Prejudiciálne otázky

1. Bolo by v súlade s článkom 6 Charty v spojení s článkom 5 ods. 4, ako aj s článkom 5 ods. 2 a článkom 5 ods. 1 písm. c) EDLP, s článkom 47 Charty, s právom na voľný pohyb, so zásadou rovnosti, ako aj so zásadou vzájomnej dôvery, ak by súdny orgán vydávajúci zatykač podľa článku 6 ods. 1 rámcového rozhodnutia 2002/584 nepodnikol nijaké kroky na informovanie vyžiadanej osoby o skutkových a právnych dôvodoch jej zatknutia a o práve podať opravný prostriedok proti zatykaču, kým sa táto osoba nachádza na území vykonávajúceho členského štátu?
2. V prípade kladnej odpovede, vyžaduje zásada prednosti práva Únie pred vnútroštátnym právom, aby súdny orgán vydávajúci zatykač nevykonal toto informovanie, a navyše vyžaduje, aby súdny orgán vydávajúci zatykač v prípade, ak vyžiadaná osoba napriek tomuto chýbajúcemu informovaniu navrhne zrušiť vnútroštátny zatykač, z vecného hľadiska preskúmal tento návrh až po odovzdaní vyžiadanej osoby?
3. Aké právne opatrenia stanovené právom Únie sú vhodné na uskutočnenie takého informovania?

Uvádzané právne predpisy Únie a judikatúra Únie

Rámcové rozhodnutie Rady 2002/584/SVV z 13. júna 2002 o európskom zatykači a postupoch odovzdávania osôb medzi členskými štátmi (Ú. v. ES L 190, 2002, s. 1; Mim. vyd. 19/006, s. 34), zmenené rámcovým rozhodnutím Rady 2009/299/SVV z 26. februára 2009

Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2012/13/EÚ z 22. mája 2012 o práve na informácie v trestnom konaní (Ú. v. EÚ L 142, 2012, s. 1)

Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2014/41/EÚ z 3. apríla 2014 o európskom vyšetrovacom príkaze v trestných veciach (Ú. v. EÚ L 130, 2014, s. 1)

Charta základných práv Európskej únie (Ú. v. EÚ C 202, 2016, s. 389)

Rozsudok Súdneho dvora z 28. januára 2021, IR (C-649/19, ECLI:EU:C:2021:75)

Uvádzané vnútroštátne právne predpisy

Nakazatelno- procesualen kodeks (Trestný poriadok, Bulharsko; ďalej len „NPK“)

Nakazatelen kodeks (Trestný zákon, Bulharsko; ďalej len „NK“)

Zakon za extradiciata i evropejskata zapoved za arest (zákon o vydávaní osôb a európskom zatykači, Bulharsko; ďalej len „ZEEZA“)

Zhrnutie skutkového stavu a konania vo veci samej

- 1 Proti IR bola podaná obžaloba pre účasť v zločineckej skupine, ktorá údajne bola založená na účely prepravy neokolkovaného tovaru podliehajúceho spotrebnej dani (cigarety) cez štátne hranice vo veľkom rozsahu s cieľom obohatiť sa, za ktorú možno podľa § 321 NK uložiť trest odňatia slobody až na 10 rokov, a pre pomoc pri skladovaní 373 490 neokolkovaných balíčkov cigariet v hodnote 2 801 175 levov (1 413 218 eur), za ktorú možno podľa § 234 NK uložiť trest odňatia slobody až na 8 rokov.
- 2 Počas prípravného konania bol IR poučený o svojich všeobecných právach obvineného.
- 3 Na začiatku súdnej fázy konania IR 24. februára 2017 opustil miesto svojho bydliska. Pokusy súdu zistiť, kde sa zdržiava, boli neúspešné. Obaja advokáti, ktorých si zvolil, vyhlásili, že ho už nezastupujú. Bol mu ustanovený nový advokát *ex offo* (podľa vnútroštátnych predpisov musí byť neprítomný obvinený zastúpený advokátom).
- 4 Uznesením z 10. apríla 2017, potvrdeným v odvolacom konaní 19. apríla 2017, vnútroštátny súd prijal voči IR opatrenie, ktorým nariadil jeho vyšetrovaciu väzbu (tento akt predstavuje vnútroštátny zatykač). IR sa osobne nezúčastnil na konaní a zastupoval ho ustanovený advokát.
- 5 Dňa 25. mája 2017 bol vydaný európsky zatykač. Bolo v ňom uvedené, že vnútroštátny zatykač bol vydaný v neprítomnosti IR a že vnútroštátny zatykač bude osobne doručený IR pri jeho odovzdaní po vykonaní európskeho zatykača, že IR bude poučený o svojich právach a môže ho napadnúť, pričom bude poučený o možnostiach, ktoré v tejto súvislosti má. V tomto zatykači bolo ďalej vysvetlené, že IR môže podať opravný prostriedok proti zatykaču až po svojom odovzdaní bulharským orgánom. Európsky zatykač bol zaevidovaný v schengenskom informačnom systéme. IR ešte stále nebol vypátraný a zatknutý.

- 6 Dňa 20. augusta 2019 vnútroštátny súd zrušil európsky zatykač a podal návrh na začatie prejudiciálneho konania vo veci C-649/19. Rozsudok Súdneho dvora (C-649/19, ECLI:EU:C:2021:75) bol vydaný 28. januára 2021.

Zhrnutie odôvodnenia návrhu na začatie prejudiciálneho konania

O prípustnosti prejudiciálnych otázok

- 7 Tieto otázky sa kladú so zreteľom na vydanie európskeho zatykača na IR. V závislosti od odpovede na tieto otázky bude vnútroštátny súd vedieť, ako sa má tento zatykač vyplniť – napríklad či vloží do európskeho zatykača poučenie obžalovaného o právach, ktoré má v súvislosti s vnútroštátnym zatykačom, alebo prostredníctvom európskeho zatykača požiada vykonávajúci orgán, aby mu oznámil čas vypátrania a/alebo zatknutia IR, a potom informuje IR, a navyše tiež o tom, či má vnútroštátny súd zaslať vyžiadanej osobe vnútroštátny zatykač, prostredníctvom ktorého by sa vykonalo také informovanie, ak sa dozvie, že IR bol vypátraný (bez ohľadu na to, či dôjde k jeho zatknutiu), napríklad v rámci komunikácie s vykonávajúcim orgánom podľa článku 15 ods. 2 rámcového rozhodnutia 2002/584. Po tretie musí vnútroštátny súd tiež vedieť, ako má prejednať návrh na zrušenie zatykača, ktorý možno podať aj bez uvedeného informovania.
- 8 Obe posledné uvedené hypotézy sú realistické možnosti, ktoré by spravidla mohli nastať po vydaní európskeho zatykača a pred odovzdaním osoby. Ak by vnútroštátny súd nepodal návrh na začatie prejudiciálneho konania, kým by tieto možnosti skutočne nenastali, konkrétne IR by bol vypátraný alebo by navrhol zrušiť zatykač, tento súd by nemohol dostať užitočnú odpoveď, a to z dôvodu, že rozhodnutie Súdneho dvora, dokonca aj v skrátenej forme, si vyžaduje viac času než vykonanie európskeho zatykača.

Odôvodnenie prejudiciálnych otázok

– Všeobecne

- 9 Prejudiciálne otázky sa kladú v kontexte možných opravných prostriedkov vyžiadanej osoby proti zatykaču (rozsudok z 28. januára 2021, IR, C-649/19, ECLI:EU:C:2021:75, bod 69), konkrétnejšie v období po zatknutí vyžiadanej osoby vo vykonávajúcom štáte a pred jej odovzdaním do štátu vydávajúceho zatykač.
- 10 Z rozsudku Súdneho dvora vo veci C-649/19 vyplýva, že ustanovenia článkov 4, 6 a 7 smernice 2012/13 sa nevzťahujú na informovanie vyžiadanej osoby pred jej odovzdaním. Preto súdnemu orgánu vydávajúcemu zatykač z tejto smernice nevyplýva povinnosť informovať vyžiadanú osobu pred jej odovzdaním. Je však otázne, či tomuto záveru bránia zásady, na ktorých spočíva právo Únie.

- 11 Okrem toho z bodov 79 a 80 uvedeného rozsudku vyplýva, že právo na účinnú súdnu ochranu je dodržané, ak vyžiadaná osoba môže napadnúť zatykač po svojom odovzdaní, z čoho *a contrario* vyplýva, že na zabezpečenie účinnej súdnej ochrany nie je potrebný taký opravný prostriedok pred odovzdaním. Z toho vyplýva otázka, či by uplatnenie vnútroštátnej právnej úpravy, ktorá vyžaduje také informovanie a právo na prostriedok nápravy, aj keď sa vyžiadaná osoba nenachádza v tuzemsku, viedlo k porušeniu práva Únie.
- O uplatnení článku 6 ZEÚ v spojení s článkom 6 Charty v spojení s článkom 5 ods. 4 a 2, ako aj článkom 5 ods. 1 písm. c) EDLP
- 12 Podľa článku 6 ZEÚ Únia uznáva práva uvedené v Charte. V článku 6 Charty je uznané právo na slobodu a osobnú bezpečnosť. Podľa vysvetliviek k Charte práva ustanovené v článku 6 zodpovedajú právam zaručeným v článku 5 EDLP. Podľa článku 5 ods. 2 a 4 EDLP má každý, kto je zatknutý na základe článku 5 ods. 1 písm. c) EDLP, právo oboznámiť sa so skutkovými a právnymi dôvodmi svojho zatknutia a napadnúť zákonnosť svojho pozbavenia slobody na súde. Preto je potrebné preskúmať pohľad ESĽP.
- 13 Je nepochybné, že osoba, ktorá bola zatknutá na základe európskeho zatykača, patrí do pôsobnosti článku 5 ods. 1 písm. f) EDLP. Ak si vykonávajúci štát svedomite splnil svoje povinnosti podľa článku 5 ods. 1 písm. f) ESĽP, avšak základom tohto zatknutia je chybný vnútroštátny zatykač dožadujúceho štátu, ESĽP jednoznačne rozhodol, že za porušenie článku 5 je zodpovedný práve dožadujúci štát, pričom jeho zodpovednosť sa určí podľa článku 5 ods. 1 písm. c) EDLP.
- 14 V súvislosti s extraterritorialitou ESĽP rozhodol, že síce každý štát v zásade vykonáva svoju súdnu moc na svojom území, ale za určitých okolností je možné, aby vykonával svoje právomoci na území iného štátu. Pri výkone týchto právomocí naďalej zodpovedá za svoje konanie (rozsudky ESĽP *Stephens v. Malta*, sťažnosť č. 11956/07, § 49; *Vasiliciuc v. Moldavská republika*, sťažnosť č. 15944/11, § 25, a *Belozorov v. Rusko a Ukrajina*, sťažnosť č. 43611/02, § 84 až § 87).
- 15 Ako uvádza ESĽP, štát môže svoje právomoci – vrátane právomocí v oblasti trestného práva, ku ktorým patria aj [právomoci] súvisiace so zatknutím obžalovaného – vykonávať na území iného štátu s jeho súhlasom.
- 16 ESĽP sa vo viacerých veciach zaoberal otázkou, ktorý štát je zodpovedný za zatknutie v rámci vydávania osoby, ak dožiadaný štát svedomite konal v súlade s vnútroštátnym a medzinárodným právom, avšak toto zadržanie je chybné, keďže vnútroštátny zatykač, na základe ktorého bola vydaná žiadosť o vydanie osoby, v dožadujúcom štáte bola nesprávna. V týchto prípadoch ESĽP zdôrazňuje, že základom zatknutia podľa článku 5 ods. 1 písm. f) EDLP je toto chybné vnútroštátne rozhodnutie dožadujúceho štátu. ESĽP rovnako zdôrazňuje, že dožadujúci členský štát musí zabezpečiť platnosť svojho vnútroštátneho zatykača.

Z tohto dôvodu ESLP rozhodol, že ak je vnútroštátny zatykač, na základe ktorého bola vydaná žiadosť o vydanie osoby, nesprávny, dožadujúci členský štát nesie zodpovednosť za zadržanie vo vykonávajúcim štáte. ESLP sa domnieva, že zatknutie v dožiadanom štáte je zatknutím podľa článku 5 ods. 1 písm. c) EDĽP.

- 17 ESLP neodoprel osobe, ktorá bola zatknutá v rámci vydávacieho konania podľa článku 5 ods. 1 písm. f), postavenie „zatknutého obvineného“ podľa článku 5 ods. 1 písm. c) EDĽP. Naopak – vychádzal z toho, že pre zatknutú osobu platia záruky súvisiace s jej postavením „obvineného“ v hlavnom konaní, najmä prezumpcia neviny a právo podať opravný prostriedok proti zatykaču. Treba výslovne poukázať na to, že ESLP považuje tieto práva za práva voči štátu vydávajúcemu zatykač, ktorý uskutočňuje hlavné konanie. Nepovažuje ich za práva voči vykonávajúcemu štátu, ktorý uskutočňuje vydávacie konanie, keďže tento štát nemôže posudzovať dôvodnosť zadržania v hlavnom konaní.
- 18 Preto sa na zatknutie vyžiadanej osoby uplatní dvojaká právna úprava, keďže obvinený v hlavnom konaní je naďalej obvineným, aj keď bol zatknutý v inom štáte. Súdny orgán vydávajúcí zatykač musí zabezpečiť záruky podľa článku 5 ods. 1 písm. c) EDĽP (a v prípade, ak pozbavenie slobody trvá dlhšie než určitý čas, tiež záruky podľa článku 5 ods. 3 a 4 EDĽP), zatiaľ čo vykonávajúcí súdny orgán musí zabezpečiť záruky podľa článku 5 ods. 1 písm. f) EDĽP.
- 19 ESLP nezastáva názor, že požiadavka stanovená v článku 5 ods. 1 písm. c) EDĽP neplatí pre obdobie, v ktorom vnútroštátny zatykač tvorí základ pre európsky zatykač, a uplatní sa až po odovzdaní vyžiadanej osoby. V tomto zmysle vyznieva aj judikatúra Súdneho dvora Európskej únie. Súdny dvor nikdy netvrdil, že na základe neplatného vnútroštátneho zatykača možno vydať platný európsky zatykač. Naopak – Súdny dvor konštatoval, že európsky zatykač možno vydať len na základe platného vnútroštátneho zatykača (rozsudky vo veciach C-241/15, Bob-Dogi, ECLI:EU:C:2016:385, a C-414/20, [MM], ECLI:EU:C:2021:4).
- 20 Článok 6 Charty má rovnaký rozsah ako článok 5 EDĽP, a preto zo záverov, ku ktorým ESLP dospel v uvedených veciach, prenesených do roviny práva Únie, vyplýva, že vnútroštátny zatykač, na základe ktorého sa vydá európsky zatykač, sa vykoná zatknutím vyžiadanej osoby na území vykonávajúceho štátu.
- 21 Zatknutie v dôsledku svojej dvojakaj povahy konkrétnejšie patrí vo vykonávajúcim štáte vždy do dvoch právnych kategórií, pričom vyžiadaná osoba je chránená na dvoch úrovniach. Prvou kategóriou je kategória podľa článku 5 ods. 1 písm. f) EDĽP – resp. zatknutie upravené v rámcovom rozhodnutí 2002/584 so všetkými zárukami, ktoré tam sú stanovené. Druhou kategóriou je zatknutie podľa článku 5 ods. 1 písm. c) EDĽP – resp. zatknutie vo vykonávajúcim štáte, prostredníctvom ktorého sa vykonáva vnútroštátny zatykač.
- 22 V tomto prípade musí vyžiadaná osoba získať od štátu vydávajúceho zatykač záruky podľa článku 5 ods. 2 a 4 EDĽP, ktoré súvisia s jej postavením obvineného. Tým sa zaistí, že vnútroštátny zatykač je zákonný. Túto istotu možno

zabezpečiť len vtedy, keď sa poskytnú potrebné informácie o skutkových a právnych dôvodoch zatknutia a možnostiach jeho napadnutia.

- 23 Súdny dvor rozhodol, že osoba, na ktorú bol vnútroštátny zatykač vydaný, môže využiť všetky záruky, ktoré sú charakteristické pre tento druh rozhodnutí, najmä záruky vyplývajúce zo základných práv (rozsudok vo veci C-509/18, ECLI:EU:C:2019:457, bod 48). Slovné spojenie „všetky záruky, ktoré sú charakteristické pre tento druh rozhodnutí“ by sa malo chápať tak, že tieto záruky sa majú uplatniť v okamihu zatknutia podľa článku 5 ods. 1 písm. c) EDĽP, ku ktorému – podľa vyššie uvedených rozsudkov ESLP – dochádza zatknutím vo vykonávajúcim štáte. Toto slovné spojenie by malo zahŕňať aj informovanie o zatykači, ak bol vydaný v neprítomnosti dotknutej osoby, keďže týmto spôsobom by sa poskytli informácie o skutkových a právnych dôvodoch zatknutia a o možnostiach napadnúť zatykač na základe článku 5 ods. 2 a 4 EDĽP.
- 24 Za týchto okolností vnútroštátny súd kladie vyššie uvedenú otázku, konkrétne či – pokiaľ by pri vydaní európskeho zatykača nepodnikol nijaké kroky na informovanie vyžiadanej osoby o skutkových a právnych dôvodoch zatknutia a o možnostiach napadnúť zatykač, kým sa táto osoba nachádza na území vykonávajúceho štátu – by toto opomenutie bolo v súlade s článkom 6 Charty, ak sa má toto ustanovenie chápať tak, ako ESLP chápe článok 5 ods. 1 písm. c) EDĽP.
- O uplatnení článku 47 ods. 1 Charty
- 25 Vzniká otázka, či je splnená požiadavka týkajúca sa „účinného prostriedku nápravy“ podľa článku 47 Charty, ak by súdny orgán vydávajúci zatykač nepodnikol nijaké kroky na informovanie vyžiadanej osoby o jej právach ako osoby, proti ktorej smeruje zatykač (t.j. na jej informovanie o skutkových a právnych dôvodoch jej zatknutia a o prípadných možnostiach napadnúť zatykač), kým sa táto osoba nachádza na území iného štátu a je na ňu vydaný európsky zatykač [a] prípadne tam bude zatknutá.
- 26 Odpoveď na túto otázku bezpochyby závisí od toho, či má obžalovaný podľa článku 47 ods. 1 Charty právny záujem na tom, aby bol informovaný a aby mohol napadnúť vnútroštátny zatykač, kým sa nachádza na území iného štátu, najmä ak tam bol prípadne zatknutý, [a] konkrétnejšie či toto napadnutie môže byť pre neho výhodné, najmä v kontexte prebiehajúceho konania o vykonaní európskeho zatykača.
- 27 Z uvedených rozsudkov ESLP vyplýva, že vyžiadaná osoba musí mať všetky práva, ktoré by mala, ak by bola zatknutá v tuzemsku. Najmä musí mať právo oboznámiť sa so skutkovými a právnymi okolnosťami svojho zatknutia podľa článku 5 ods. 2 EDĽP, ako aj právo napadnúť zákonnosť zatknutia podľa článku 5 ods. 4 EDĽP. Vyžiadaná osoba by [potom] mohla napadnúť zatknutie na orgáne vydávajúcim zatykač, a tým chrániť svoje záujmy voči vykonávajúcemu orgánu, ktorý ju skutočne zatkol.

- 28 Vzniká otázka týkajúca sa účinného prostriedku nápravy v rámci pôsobnosti práva Únie, konkrétne prostriedku nápravy na ochranu pred vykonaním európskeho zatykača vo vykonávajúcim štáte, okrem iného aj pred zatknutím vo vykonávajúcim štáte. Pri podrobnejšom skúmaní by bola týmto prostriedkom nápravy možnosť brániť sa proti vnútroštátnemu zatykaču, na základe ktorého bol vydaný európsky zatykač, ktorý by bol zasa základom možného zatknutia vo vykonávajúcim štáte. Treba mať na zreteli, že práve tento vnútroštátny zatykač je základom oboch krokov, ktoré po ňom nasledujú.
- 29 Otázka týkajúca sa účinného prostriedku nápravy podľa článku 47 ods. 1 Charty vzniká najmä v kontexte prebiehajúceho konania o vykonaní európskeho zatykača. V takom prípade predstavuje napadnutie zákonnosti vnútroštátneho zatykača, ak sa vyžiadaná osoba ešte stále nachádza na území vykonávajúceho štátu, určitú formu ochrany pred európskym zatykačom, ktorý bol vydaný na základe vnútroštátneho rozhodnutia. Toto napadnutie tiež predstavuje určitú formu ochrany pred zatknutím vyžiadanej osoby počas vykonávania európskeho zatykača vo vykonávajúcim štáte. Konkrétnejšie sa vyžiadaná osoba môže chrániť nielen napadnutím zatknutia podľa článku 12 rámcového rozhodnutia 2002/584, ale aj napadnutím vnútroštátneho zatykača, ktorý tvorí základ celého konania o vykonaní európskeho zatykača.
- 30 Súdny dvor vo svojom rozsudku vo veci C-649/19 konštatoval, že právo na účinnú súdnu ochranu podľa článku 47 Charty nevyžaduje, aby vyžiadaná osoba mohla napadnúť svoje zadržanie na orgáne vydávajúcim zatykač pred svojím odovzdaním (bod 79). Preto pred svojím odovzdaním nemusí byť príslušným spôsobom informovaná, aby mohla napadnúť svoje zadržanie (bod 80). Účinná je teda len súdna ochrana, ktorá sa uskutoční po odovzdaní osoby.
- 31 Vzniká otázka týkajúca sa účinného prostriedku nápravy v prípade existencie medzinárodného prvku, konkrétne ak súdny orgán vydá vnútroštátny zatykač a následne na základe neho vydá európsky zatykač a potom iný vnútroštátny súdny orgán zatkne vyžiadanú osobu s cieľom vykonať európsky zatykač. V tomto prípade predstavuje napadnutie vnútroštátneho zatykača (ktorý tvorí základ celého konania) prostriedok nápravy na ochranu pred vykonaním európskeho zatykača.
- 32 Ak by sa vyžiadanej osobe poskytol taký prostriedok nápravy týkajúci sa napadnutia až po odovzdaní, teda po ukončení konania o vykonaní európskeho zatykača, na základe tohto prostriedku nápravy by bolo možné konštatovať len nezákonnosť vnútroštátneho zatykača a v dôsledku toho nezákonnosť európskeho zatykača a v dôsledku toho zasa nezákonnosť zatknutia vo vykonávajúcim štáte, ale tento prostriedok nápravy by neumožnil odstrániť uvedenú nezákonnosť. Išlo by o dodatočné konštatovanie, keďže škodlivé následky by nastali už skôr. Tento prostriedok nápravy by neumožnil včas konštatovať tieto následky, aby boli obmedzené na nevyhnutné minimum. Taký prostriedok nápravy v skutočnosti nie je účinný.

- 33 Účinná právna ochrana je taká, ktorá sa poskytne včas: vtedy, keď ju dotknutá osoba potrebuje. Vyžiadaná osoba potrebuje prostriedky nápravy už vtedy, keď na ňu bol v konaní vo veci samej vydaný vnútroštátny zatykač, a tým skôr vtedy, keď bol tento zatykač vykonaný prostredníctvom zatknutia vo vykonávajúcom štáte.
- 34 Nemožno predpokladať, že rámcové rozhodnutie 2002/584 vylučuje možnosť informovať vyžiadanú osobu o vnútroštátnom zatykači. Prostredníctvom zmeny tohto rámcového rozhodnutia rámcovým rozhodnutím 2009/299 sa zabezpečuje táto právna ochrana týkajúca sa informovania, ktorá sa uplatní aj vtedy, keď vyžiadaná osoba nebola zatknutá. Táto právna ochrana však platí len pre informovanie o meritórnom rozhodnutí pri vydávaní európskeho zatykača na vykonanie trestu po vydaní odsudzujúceho rozsudku v neprítomnosti – článok 4a ods. 2 rámcového rozhodnutia 2009/299. V tomto prípade vyžiadanú osobu treba vždy informovať o vydaní odsudzujúceho rozsudku vo vzťahu k nej. Pre oba typy európskeho zatykača – na vedenie trestného stíhania a na výkon trestu – je spoločné zatknutie vyžadanej osoby na základe vnútroštátneho zatykača, ku ktorému dôjde hneď po odovzdaní. Z tohto dôvodu by záruky účinných prostriedkov nápravy, ktoré sú dostupné pred týmto odovzdaním, mali byť podobné. Okrem toho informovanie pred odovzdaním je ešte potrebnejšie práve v prípade európskeho zatykača na vedenie trestného stíhania.
- 35 V podobnom zmysle vyznievajú odôvodnenie 46, článok 10 ods. 4 až 6 smernice 2013/48, ako aj odôvodnenie 21 a článok 5 ods. 2 smernice 2016/1919. Tieto ustanovenia sa týkajú pomoci obhajcu vyžadanej osobe v členskom štáte, ktorý vydal zatykač, ktorý pomáha obhajcovi vo vykonávajúcom členskom štáte poskytovaním informácií a poradenstva tomuto obhajcovi s cieľom umožniť vyžadanej osobe účinný výkon práv v konaní na vykonávajúcom orgáne. Vyžiadaná osoba teda má, kým sa ešte nachádza vo vykonávajúcom štáte, priznané právo informovať sa – prostredníctvom svojho advokáta – o prvkoch hlavného konania, na základe ktorého bol vydaný európsky zatykač. Najdôležitejším [z týchto prvkov] je bezpochyby vnútroštátny zatykač (to znamená skutkové a právne dôvody zatknutia).
- 36 Ďalej je potrebné vykonať porovnanie s právnou úpravou európskeho vyšetrovacieho príkazu podľa smernice 2014/41 (Ú. v. EÚ L 130, 2014, s. 1). Konkrétne sa podľa článku 14 tejto smernice dotknutej osobe priznáva právo napadnúť tento vyšetrovací príkaz na orgáne, ktorý ho vydal – a to už pred jeho vykonaním.
- 37 Európsky zatykač a európsky vyšetrovací príkaz majú spoločné to, že prostredníctvom nich zasahujú do právnej sféry určitej osoby, ktorá sa zdržiava na území určitého štátu, orgány tohto štátu, avšak na žiadosť orgánov iného štátu. Bezpochyby existuje rozdiel v tom, že tento zásah je v prípade európskeho zatykača oveľa závažnejší než zásah pri vykonávaní európskeho vyšetrovacieho príkazu. Existuje aj ďalší rozdiel: smernica 2014/41 bola prijatá 12 rokov po rámcovom rozhodnutí 2002/584, a preto sú v nej jednoznačne stanovené novšie, vyššie štandardy ochrany základných práv.

38 Preto zo žiadneho právneho predpisu Únie, ktorý sa priamo alebo nepriamo týka postavenia osoby vyžiadanej prostredníctvom európskeho zatykača alebo zatknutej na základe neho, nevyplýva, že vyžiadaná osoba – najmä vtedy, keď je zatknutá vo vykonávajúcim štáte – vôbec nemá právny záujem na tom, aby ju orgán vydávajúci zatykač informoval o skutkových a právnych dôvodoch zatknutia a o možnostiach napadnúť zatykač.

– O tretej úrovni ochrany

39 Súdny dvor rozhodol, že pri vydávaní európskeho zatykača existuje dvojúrovňová súdna ochrana (rozsudok Súdneho dvora, C-508/18 a C-82/19, ECLI:EU:C:2019:456, body 67 a 68). Prvá úroveň existuje pri vydávaní vnútroštátneho zatykača a druhá pri vydávaní európskeho zatykača. Pre obe úrovne ochrany je spoločná neúčast' obžalovaného. Obžalovaný sa vôbec nemôže vyjadriť.

40 Na dosiahnutie skutočne účinnej ochrany je potrebné uznať nevyhnutnosť tretej úrovne ochrany, ktorá sa uskutočňuje v nadväznosti na prvé dve úrovne, konkrétne ochrany na orgáne, ktorý vydal zatykač, počas vykonávania európskeho zatykača, kým sa vyžiadaná osoba nachádza vo vykonávajúcim štáte (pozri v tomto zmysle rozsudok vo veci C-452/16, Poltorak, ECLI:EU:C:2016:858, body 39 a 44).

41 Podľa vysvetliviek k Charte jej článok 47 ods. 1 zodpovedá článku 13 EDLP a poskytuje dokonca rozsiahlejšiu ochranu. Zdôrazňuje sa v nich, že „práv[o] Únie... zaručuje právo na účinný prostriedok nápravy pred súdom“. Prvá ani druhá úroveň ochrany v skutočnosti neposkytuje „účinný prostriedok nápravy pred súdom“. Preto tieto úrovne samy osebe nedosahujú úroveň článku 47 ods. 1 Charty. Samotná podstata súdneho preskúmania vyžaduje vypočutie, a nie rozhodnutie založené len na návrhu obžaloby. Treba opäť pripomenúť, že tieto argumenty sa týkajú konania na súdnom orgáne vydávajúcim zatykač, ktorý musí zaručiť účinný prostriedok nápravy až do odovzdania osoby.

– O primeranosti

42 Súdny dvor zdôrazňuje význam primeranosti pri vydávaní európskeho zatykača (rozsudok vo veci Kovalkovas, C-477/16, ECLI:EU:C:2016:861, bod 47). O tejto primeranosti nemožno náležite rozhodnúť, ak sa nevezme do úvahy stanovisko obžalovaného, vrátane informácie, z ktorej vyplýva, či sa pokúša vyhnúť spravodlivosti.

43 Ak by vyžiadaná osoba mala k dispozícii účinný prostriedok nápravy na napadnutie vnútroštátneho zatykača, kým sa nachádza vo vykonávajúcim štáte, viedlo by to k zníženiu počtu neprimeraných európskych zatykačov, resp. k zvýšeniu počtu prípadov zrušení takých neprimeraných európskych zatykačov pred odovzdaním osoby.

- 44 Keďže súdy sa samy považujú za garantov základných práv vyžiadaných osôb, natíska sa záver, že vyžiadanej osobe treba zaručiť účinný prostriedok na ochranu týchto práv pred súdom, a to pred jej odovzdaním. To znamená, že ju treba riadne informovať o obsahu vnútroštátneho zatykača a o právnych možnostiach jeho napadnutia.
- 45 Preto sa týmto návrhom na začatie prejudiciálneho konania kladie otázka, či sa článok 47 Charty uplatní aj v období vykonávania európskeho zatykača pred odovzdaním vyžiadanej osoby, takže bráni tomu, aby súdny orgán vydávajúci zatykač vôbec neinformoval vyžiadanú osobu o skutkových a právnych dôvodoch jej zatknutia a o možnostiach jeho napadnutia.
- O práve na voľný pohyb podľa článku 3 ods. 2 ZEÚ a článku 20 ods. 2 písm. a) a článku 21 ods. 1 ZFEÚ
- 46 Podľa tohto práva má každý občan Únie – pričom IR, ktorý je bulharským štátnym príslušníkom, je bezpochyby takým občanom – právo voľne sa pohybovať a zdržiavať sa v rámci územia členských štátov. Podľa judikatúry Súdneho dvora by toto právo bolo obmedzené, ak by určitá osoba bola znevýhodnená len preto, lebo využila svoju slobodu pohybu. Táto zásada sa má uplatniť dokonca aj v prípade trestnoprávných predpisov (rozsudok vo veci C-454/19, ECLI:EU:C:2020:947, body 27 a 30), a preto platí aj pre predpisy trestného práva procesného, akými sú predpisy týkajúce sa práva na informácie v konaní vo veci samej.
- 47 V prejednávanom prípade by mal IR, ak by nevyužil toto právo a bol by zatknutý v tuzemsku, k dispozícii celú škálu práv, dostal by totiž rovnopis zatykača, a tak by sa mohol oboznámiť so skutkovými a právnymi dôvodmi tohto zatknutia a bol by informovaný o práve napadnúť zatykač. Ak by využil toto právo, súd by v krátkej dobe rozhodol o tomto napadnutí.
- 48 IR by však len z dôvodu, že využil svoje právo na voľný pohyb a/alebo pobyt, nemohol uplatniť tieto práva, aj keď by mu ich vnútroštátne právo formálne priznávalo. Je to spôsobené neexistenciou postupu na riadne informovanie o obsahu vnútroštátneho zatykača vo vykonávajúcom štáte a tým, že vnútroštátny súd v dôsledku neexistencie tohto postupu nevykoná toto informovanie.
- 49 Nemusí byť opodstatnené predpokladať, že postavenie obžalovaného, ktorý sa zdržiava v tuzemsku, sa podstatne odlišuje od postavenia obžalovaného, ktorý sa zdržiava na území iného členského štátu, takže by bolo odôvodnené rozdielne zaobchádzanie.
- 50 Vykonávajúci súdny orgán v skutočnosti koná na žiadosť súdneho orgánu vydávajúceho zatykač o zatknutie a odovzдание obžalovaného. Ak súdny orgán vydávajúci zatykač môže poveriť vykonávajúci súdny orgán uskutočnením určitých úkonov voči obžalovanému, ktoré poškodzujú jeho práva, konkrétne jeho zatknutím a odovzdaním, potom má tiež možnosť poveriť ho, aby obžalovanému

poskytol príslušné informácie, ktoré sú priamo spojené s týmto zatknutím a odovzdaním.

- 51 Podľa judikatúry Súdneho dvora je obmedzenie voľného pohybu odôvodnené, ak spočíva na objektívnych dôvodoch všeobecného záujmu a je primerané legitímnemu cieľu. V prejednávanom prípade spočíva jediné odôvodnenie tohto rozdielného zaobchádzania v tom, že právo Únie, konkrétne smernica 2012/13, nestanovuje možnosť, aby súd vydávajúcim zatykač včas informoval obžalovaného o tomto rozhodnutí, vrátane možnosti napadnúť toto rozhodnutie, ak k zatknutiu dôjde na území iného členského štátu na základe európskeho zatykača. Podľa rozsudku vo veci C-649/19 je toto informovanie povinné až po odovzdaní osoby.
- 52 Vzniká otázka, či absencia výslovnej zmienky o takom informovaní v rámcovom rozhodnutí 2002/584 alebo ťažkosti pri vykonávaní tohto informovania, ktoré vznikajú v praxi, predstavujú dostatočné odôvodnenie rozdielného zaobchádzania, ktoré je založené na tom, že došlo k uplatneniu práva na voľný pohyb.
- 53 Bolo by možné použiť „zasielanie informácií“ (článok 15 ods. 3 a odôvodnenie 5 tretia veta rámcového rozhodnutia 2002/584). Nemožno sa pritom domnievať, že zaslanie určitej informácie orgánom vydávajúcim zatykač vykonávajúcemu orgánu (rovnopis vnútroštátneho zatykača, ktorý zároveň poskytuje informácie o skutkových a právnych dôvodoch zatknutia a možnostiach napadnúť zatykač), ktorú vykonávajúcim orgán poskytne vyžiadanej osobe pri jej zatknutí, alebo – v prípade, že vyžiadaná osoba v dôsledku tejto informácie podala opravný prostriedok proti zatykaču a zatykač bol zrušený – zaslanie oznámenia o zrušení európskeho zatykača orgánom vydávajúcim zatykač vykonávajúcemu orgánu odporuje systému rámcového rozhodnutia.
- O zásade rovnakého zaobchádzania
- 54 Vzniká otázka, či zásada rovnakého zaobchádzania bráni rozhodnutiu orgánu vydávajúceho zatykač vôbec neinformovať vyžiadanú osobu o skutkových a právnych dôvodoch zatknutia a o možnosti navrhnuť zrušenie zatykača, kým sa táto osoba nachádza v inom členskom štáte.
- 55 Vzniká otázka, či dochádza k porušeniu zásady rovnakého zaobchádzania, ak obžalovaný v rámci pôsobnosti práva Únie nepožíva rovnakú ochranu, akú by požíval vo vnútroštátnej situácii, a konkrétnejšie či súdny orgán vydávajúcim zatykač musí zabezpečiť tú úroveň ochrany, ktorú by obžalovaný požíval, ak by sa nachádzal v tuzemsku, alebo či aspoň musí podniknúť určité kroky na jej zabezpečenie.
- O zásade vzájomnej dôvery
- 56 Súdny dvor už poukázal na to, že zásada vzájomného uznávania, ktorej vyjadrením je európsky zatykač, spočíva na zásade vzájomnej dôvery, najmä na dôvere, že vyžiadaná osoba má podľa práva štátu vydávajúceho zatykač právo na primerané prostriedky nápravy.

- 57 V prejednávacom prípade by táto dôvera mohla byť narušená práve v prípade individuálneho priebehu konania. Ak teda vyžiadaná osoba podá námietky voči zákonnosti vnútroštátneho zatykača, na základe ktorého bol vydaný európsky zatykač, na vykonávajúcim súdnom orgáne, vykonávajúci súdny orgán o nich nemôže rozhodnúť. Môže o nich rozhodnúť len súdny orgán vydávajúci zatykač, a to v primeranej lehote, aby toto rozhodnutie nestratilo zmysel.
- 58 V prípade neexistencie primeranej možnosti vyžiadanej osoby podať námietky na orgáne vydávajúcom zatykač by vykonávajúci orgán stál pred dilemou, či vykoná európsky zatykač, o ktorom – aj keď v minulosti mohli existovať dôvody na jeho vydanie – s istotou nevie, či tieto dôvody vzhľadom na námietky podané vyžiadanou osobou, na ktoré súdny orgán vydávajúci zatykač neodpovedal a na ktoré neodpovie až do odovzdania tejto osoby, ďalej existujú.
- 59 To môže mať len nepriaznivý vplyv na mechanizmus rámcového rozhodnutia 2002/584, keďže vykonávajúci orgán by bol nútený vykonať európsky zatykač, o ktorom s istotou nevie, či v štáte vydávajúcom zatykač skutočne boli dodržané základné práva vyžiadanej osoby.

O druhej prejudiciálnej otázke

- 60 Vnútroštátne právo upravuje informovanie obžalovaného (odovzdaním rovnopisu vnútroštátneho zatykača) o skutkových a právnych dôvodoch jeho zatknutia a o možnosti napadnúť zatykač. Táto požiadavka neprestáva platiť napríklad z dôvodu, že obžalovaný bol zatknutý v zahraničí, a je dodržaná v rámci právnej úpravy vydania osoby, lebo vnútroštátny zatykač je súčasťou spisu týkajúceho sa konania. Ak sa však vydá európsky zatykač, vyžiadaná osoba nemá možnosť takého informovania, keďže rámcové rozhodnutie 2002/584 neupravuje nijaký postup na informovanie vyžiadanej osoby súdnym orgánom vydávajúcim zatykač, a to ani o dôvodoch zatknutia a možnostiach napadnúť zatykač. V poslednej vete odôvodnenia 12 sa zároveň uvádza, že členskému štátu sa nebráni v uplatňovaní jeho predpisov týkajúcich sa spravodlivého súdneho konania.
- 61 Ako vyplýva z rozsudku Súdneho dvora vo veci C-649/19, smernica 2012/13 sa nemá vykladať v tom zmysle, že vyžaduje, aby súdny orgán vydávajúci zatykač informoval vyžiadanú osobu o vnútroštátnom zatykači a o možnostiach napadnutia tohto zatykača. Táto smernica naopak stanovuje minimálne normy a nemá vplyv na informácie, ktoré možno poskytnúť na základe vnútroštátneho práva. Členské štáty pritom môžu rozšíriť práva stanovené v tejto smernici a poskytnúť vyššiu úroveň ochrany – uplatňovanie tejto smernice nemá za následok zánik práv, ktoré obžalovanému vyplývajú z vnútroštátneho práva, ak tieto práva poskytujú vyššiu úroveň ochrany.
- 62 Na prvý pohľad preto okolnosť, že v rámcovom rozhodnutí ani v smernici nie je stanovená povinnosť orgánu vydávajúceho zatykač poskytnúť potrebné informácie obžalovanému, na ktorého bol vydaný európsky zatykač a ktorý bol vypátraný alebo dokonca zatknutý v inom členskom štáte, nemá za následok, že

orgán vydávajúci zatykač je oslobodený od povinností poskytnúť tieto informácie a rozhodnúť o návrhu obžalovaného na zrušenie zatykača, ktoré mu vyplývajú z vnútroštátneho práva.

- 63 Zároveň by bolo možné pri podrobnejšom skúmaní predpokladať, že právo Únie vyžaduje nevykonať také informovanie a nerozhodnúť o prípadnom návrhu na zrušenie zatykača. Tieto úkony by sa museli urobiť až po odovzdaní osoby do tuzemska. [odkazy a rozbor rozsudku Súdneho dvora z 28. januára 2021, IR, C-649/19, ECLI:EU:C:2021:75, a ďalších rozsudkov Súdneho dvora].
- 64 Podľa judikatúry Súdneho dvora je cieľom informácií obsiahnutých v európskom zatykači poskytnúť minimálne formálne informácie potrebné na to, aby vykonávajúce súdne orgány mohli bezodkladne vykonať európsky zatykač urýchlým prijatím rozhodnutia o odovzdaní (C-367/16, Piotrowski, ECLI:EU:C:2018:27, bod 59). Zároveň je zrejme, že informovanie vyžiadanej osoby o obsahu vnútroštátneho zatykača (t. j. o skutkových a právnych dôvodoch zatknutia a o možnostiach napadnúť zatykač) sa nevzťahuje na rozhodnutie vykonávajúceho orgánu o odovzdaní vyžiadanej osoby. Preto nemožno uplatniť možnosť podľa článku 15 ods. 2 rámcového rozhodnutia 2002/584 týkajúceho sa zasielania informácií, keďže uplatnenie tejto možnosti zostáva posledným opatrením, ktoré je stanovené len pre mimoriadne prípady, v ktorých sa vykonávajúci súdny orgán domnieva, že nemá k dispozícii všetky potrebné formálne údaje na to, aby mohol urýchlene prijať rozhodnutie o odovzdaní.
- 65 Existuje teda vedomé rozhodnutie normotvorcu Únie, ktorý sformuloval rámcové rozhodnutie 2002/584 a smernicu 2012/13, pričom Súdny dvor, ktorý vykladá [tieto právne akty] okrem iného z hľadiska zásad práva Únie, ktoré sám sformuloval, toto rozhodnutie opakovane potvrdil. Podľa tohto rozhodnutia obžalovaný, na ktorého bol vydaný európsky zatykač a ktorý možno bude zatknutý na základe tohto zatykača, až do svojho odovzdania do štátu, ktorý tento zatykač vydal, nemôže využiť svoje práva, ktoré mu priznáva vnútroštátne právo. Preto vnútroštátna právna úprava, ktorá nestanovuje v tejto súvislosti nijaké rozlišovanie a priznáva obžalovanému tieto práva aj vtedy, ak je na neho vydaný európsky zatykač, a pre prípad, že bol na základe tohto zatykača zatknutý, odporuje právu Únie.
- 66 Z toho vyplýva druhá prejudiciálna otázka, teda či sa má vnútroštátne právo s prihliadnutím na prednosť práva Únie pred vnútroštátnym právom vykladať doslovne a reštriktívne, takže práva, ktoré má obžalovaný podľa vnútroštátneho práva (byť informovaný o skutkových a právnych dôvodoch zatknutia a o možnostiach napadnúť zatykač), a povinnosti súdu poskytnúť tieto informácie, ktoré zodpovedajú uvedeným právam, neplatia a nemajú sa uplatniť vo vzťahu k obžalovanému, na ktorého bol vydaný európsky zatykač a ktorý možno bude zatknutý na základe tohto zatykača, až do jeho odovzdania do tuzemska.
- 67 Konkrétnejšie a pri premietnutí do skutkových okolností konania vo veci samej: Môže sa vnútroštátny súd pri vydaní európskeho zatykača alebo neskôr, keď sa

dozvie o zatknutí IR na území iného členského štátu, zdržať akýchkoľvek krokov na jeho informovanie o právach, ktorá má ako osoba, na ktorú bol vydaný vnútroštátny zatykač, v rámci vykonávania ktorého bol prostredníctvom tohto európskeho zatykača zatknutý, a to aj v prípade, ak by to tento súd ľahko mohol urobiť – napríklad v reakcii na žiadosť podľa článku 15 ods. 2 rámcového rozhodnutia 2002/584.

- 68 Skutočnosť, že vnútroštátna právna úprava, ktorá nestanovuje nijaké rozlišovanie podľa toho, či bol vnútroštátny zatykač vykonaný zatknutím obžalovaného v tuzemsku alebo na území iného členského štátu, pričom mu poskytuje ten istý prostriedok nápravy na ochranu jeho práv, konkrétne meritórne rozhodnutie o zrušení zatykača, odporuje právu Únie, vyvoláva pochybnosti. Preto sa kladie druhá časť druhej prejudiciálnej otázky, konkrétne či vnútroštátny súd v nadväznosti na návrh IR na zrušenie zatykača nemusí bezodkladne preskúmať jeho návrh a môže o ňom rozhodnúť až po odovzdaní IR v rámci vykonávania európskeho zatykača.

O tretej prejudiciálnej otázke

- 69 Táto otázka zostáva relevantná bez ohľadu na to, či z odpovede na prvú otázku vyplynie, že právo Únie vyžaduje informovať obžalovaného o jeho právach, alebo z odpovede na druhú otázku vyplynie, že právo Únie nebráni tomuto informovaniu. V oboch prípadoch by vnútroštátny súd musel podniknúť určité kroky na informovanie vyžadanej osoby o zatykači (t. j. o skutkových a právnych dôvodoch zatknutia a o možnostiach napadnúť zatykač).
- 70 Keďže po vyžadanej osobe sa pátra prostredníctvom európskeho zatykača, vzniká otázka, či sa má toto informovanie vykonať príslušnou zmienkou v európskom zatykači. To je však v rozpore s článkom 8 rámcového rozhodnutia 2002/584 a s tlačivom, ktoré je pripojené k tomuto rozhodnutiu, a tiež je to v rozpore so základnou myšlienkou rámcového rozhodnutia, keďže by to viedlo k nadmernému rozšíreniu obsahu európskeho zatykača. Z dôvodu povinnosti vykonávajúceho orgánu odovzdať tento zatykač vyžadanej osobe (článok 11 ods. 1 rámcového rozhodnutia 2002/584) sa toto informovanie na druhej strane javí ako účinné.
- 71 Ďalšia možnosť spočíva v tom, že do európskeho zatykača sa vloží žiadosť adresovaná vykonávajúcemu súdnemu orgánu, aby tento orgán v prípade, ak vypátra vyžiadajú osobu, informoval súdny orgán vydávajúci zatykač už na začiatku konania o vykonaní európskeho zatykača alebo pri zatknutí vyžadanej osoby. Dožadujúci orgán následne môže podniknúť potrebné kroky na informovanie. Taká žiadosť pritom zjavne vybočuje z pôsobnosti rámcového rozhodnutia 2002/584 a neexistuje nijaký právny základ na vyhovie tejto žiadosti.
- 72 Je nepochybné, že Súdny dvor, ktorý najlepšie pozná právo Únie, má najlepšie predpoklady na to, aby poskytol užitočnú odpoveď na otázku, kedy a ako sa má

vykonať informovanie a tiež ktoré ustanovenia práva Únie sa majú použiť, ak je potrebná súčinnosť vykonávajúceho súdneho orgánu.

PRACOVNÝ DOKUMENT